

2024-01-30

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: fi.ofa.dof.remissor@regeringskansliet.se

Betänkandet SOU 2023:61 En säker och tillgänglig statlig e-legitimation

(Fi2023/02704)

Bolagsverket tillstyrker att en statlig e-legitimation införs och att e-legitimationen utfärdas på den högsta tillitsnivån enligt eIDAS-regelverket. Nedan lämnar vi synpunkter på vissa av de förslag och bedömningar som lämnas i betänkandet samt lämnar ett förslag till alternativ lösning som syftar till att undvika rollkonflikter.

6 Varför behövs en statlig e-legitimation?

Bolagsverket delar den bild som utredningen redovisar av varför en statlig e-legitimation behövs. En statlig e-legitimation kan leda till att fler personer än idag ges möjlighet att använda digitala tjänster. Vi vill särskilt framhålla att vi delar bedömningen att en statlig e-legitimation kan leda till bättre beredskap och ökad redundans samt att säkrare grundidentifiering kan bidra till att minska utrymmet för brottslighet. Dessutom är det troligt att en e-legitimation utfärdad på tillitsnivå hög som huvudregel kommer att krävas för att få en europeisk digital identitetsplånbok utfärdad.

7.2.2 Den statliga e-legitimationen ska tillhandahållas på ett kontaktlöst kort

Utifrån förutsättningarna som redovisas i betänkandet, bland annat att en statlig e-legitimation måste införas relativt snabbt, anser Bolagsverket att det är rimligt att den statliga e-legitimationen initialt ska finnas på ett kontaktlöst aktivt kort. Vi delar också utredningens bedömning att den statliga e-legitimationen så snart som möjligt bör tillhandahållas även på en statligt utfärdad fysisk id-handling. Enligt Bolagsverkets bör inte möjligheten att i framtiden tillhandahålla den statliga e-legitimationen som en mobil applikation uteslutas. Detta eftersom användarna av e-legitimationer i dagsläget är vana vid att använda mobiltelefoner för att identifiera sig elektroniskt. Oavsett vilken eller vilka fysiska eller digitala lösningar som används för den statliga e-legitimationen är det viktigt att den är användarvänlig, har hög säkerhet och kan användas av så många som möjligt. Det är också viktigt att i arbetet med att utveckla den statliga e-legitimationen beakta de krav som ställs på europeiska digitala identitetsplånböcker så att den statliga e-legitimationen stöder utfärdande och användning av sådana plånböcker.

7.3 Den statliga e-legitimationen bör kunna användas för att skapa kvalificerade elektroniska underskrifter

Det är enligt Bolagsverket angeläget att den statliga e-legitimationen ska finnas på en bärare som antingen är certifierad eller kan certifieras som en anordning för skapande av kvalificerade elektroniska underskrifter, i enlighet med utredningens förslag. Vi ser inom vårt verksamhetsområde en trend på EU-nivå med fler krav på användning av kvalificerade elektroniska underskrifter. Det innebär ett ökat behov hos svenska företag att ha tillgång till tjänster för kvalificerade elektroniska underskrifter när de agerar i andra EU-länder.

7.6 Ansvar för grundidentifiering och utfärdande

Bolagsverket delar utredningens bedömning att en myndighet bör ha det huvudsakliga ansvaret för grundidentifiering som sker inför utfärdande av såväl en statlig e-legitimation som statliga fysiska identitetshandlingar. Att grundidentifieringen är säker och tillförlitlig är central för att tilliten till den statliga e-legitimationen ska bli lika stark som för statliga fysiska identitetshandlingar. Bolagsverket delar också utredningens bedömning att Polismyndigheten är den myndighet som är bäst lämpad att utföra uppdraget, bland annat eftersom myndigheten har många platser där pass och nationellt identitetskort utfärdas samt har den erfarenhet som krävs.

7.6.3 Myndigheten för digital förvaltning ska ansvara för att utfärda den statliga e-legitimationen

Utredningen föreslår att den myndighet regeringen bestämmer ska tillhandahålla den statliga e-legitimationen och bedömer att Myndigheten för digital förvaltning (Digg) bör vara den myndigheten. Det går enligt Bolagsverket inte att bortse från de rollkonflikter som riskerar att uppstå för Digg eftersom myndigheten fortsatt kommer att granska och godkänna e-legitimationer. Utredningen föreslår att den statliga e-legitimationen ska anmälas till auktorisationssystem (s. 206), vilket skulle innebära att Digg granskar och eventuellt godkänner den e-legitimation myndigheten själv utfärdar. Bolagsverket delar utredningens bedömning att de rollkonflikter som kan uppstå kräver ytterligare åtgärder än enbart organisatoriska åtgärder hos Digg. Bolagsverket anser därför att författningsåtgärder som syftar till att minska risken för rollkonflikter bör övervägas i den fortsatta beredningen av ärendet.

En alternativ lösning, som leder till att rollkonflikterna undviks, är att låta en annan statlig myndighet än Digg utfärda den statliga e-legitimationen, till exempel Polismyndigheten som redan idag utfärdar statliga fysiska id-handlingar. Digg kan då granska och fatta beslut om den statliga e-legitimationen utan risk för rollkonflikter.

Bolagsverket anser vidare att det finns skäl att överväga om det i Sverige bör införas tillsyn över e-legitimationer och att Post- och telestyrelsen mot bakgrund av sitt uppdrag avseende betrodda tjänster i så fall är en lämplig kandidat för att utöva tillsynen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Inga Otmalm. I den slutliga handläggningen har också t.f. rättschefen Joakim Blomqvist, avdelningschefen Patrick Eckemo och avdelningschefen Therese Frennberg deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Philip Levin

Inga Otmalm

Philip Levin